

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

sker ifrån Stockholm til London med Järn, Nils Sund-
marck ifrån Stockholm til Rouen med Messingsre-
Nicolas Steen ifrån Lewerpol til Stockholm med Salt,
Börjz Pettersen ifrån Stockholm til Gøtheborg med
Ull: den 23 dito Johan Wendler ifrån Marstrand til
Norköping med Sill, Anders Björnsen ifrån Mar-
strand til Calmar med Sill, Jacob Ohman ifrån Gøthe-
borg til Dansig med dito, Jan Chr. Mann ifrån Am-
sterdam til Stockholm med styckegods: den 24 dito And-
Swensson ifrån Calmar til Gøtheborg med klapholts,
Iars Helgeson ifrån Wisby til Gøtheborg med Kalf-
Ankomne äro Skepparne Robert Johnston ifrån
Murey med barlast, Jarnes Hutton ifrån Lernfills med
barlast, och Jarnes Ogilwie med Spannemål ifrån
Dundie. Obegripeliga Namn!

Utgångne äro Skepparne, Willjam Leslie til
Cadix, Börge Isberg til Aberden, Märten Skäre til
Dublin, Richard Harrison och Richard Hamilton til
Newcastle, James Barnock til Aloway, David Rait
til Dundie, John Wilkie til Portseaton, Alexander
Stewart och Robert Donald til Islesman med Järn
och Bräder, Hind. Simelius til Nantes med Stål och
Bräder, Pehr Bengtson Hanhals til Berwick, Robert
Johnston til Lisabon, Arfwid Liberg til Waterford, An-
ders Lundström til London, Henric Hagon til Wells,
Francis Gardner til Newcastle, Jan Berg til Dundie
och Peter Sternson til Camphier med Järn och Brä-
der, Eric Lund til Hittland med barlast, Carl Mahen
til Lisabon med Ostindiskt Gods och Brännvin.

Den helsosamma dryckenskapen tar sin början wid
Kamldsa den 18, men här i staden den 10. Denna Un-
derrättelse kommer nu tredje gången för et fel wid öf-
werseendet at uprepas.

Götheborgska
Magasinet.

Den 11 Junii 1759.

Min Herre! (a)

Uptagen uti S. H. D. och Biskop Jöran Wäl-
lins höggunstiga sällskap, under Des sednare Visitation
i Bohuslän, hela norra landsbygden om Uddewalla;
hade jag tillfälle, at af årskilliga Ståndspersoner, särde-
les Herrarne af Presterskapet, samtelige milde Gynna-
re, göra mig underrättad om en tämlig hög Ord och
Läsesätt, som stöta på Bondespråket, och dem jag trod-
de i andra landsorter antingen wara obrukliga, eller
och mindre almänna, ätminstone i hånseende til orda-
förståndet. Jag företog mig samma sommar 1757 på
egen hand en liten sänd öfwer Drost och Eijern, at wi-
dare rikta både denna samling och flera påbegynte an-
märkingar. Nu sätter jag mig ned, at lämna min
Herre någon del utaf Glosorne, med bifogade exempel,
huru de i tal brukas: de må användas efter behag,
och kanske uti Magasinet införas. Här jag hoppas, at
detta ringhaltiga försök tjénar Swenska Språkwitter-
hetens Huswudmän med ämnen; så tänker jag en an-
nan gång at fullfölja mit upsåt. Jag har i det när-
maste sökt, at lämpa stafsningen efter ljuden; men lik-
wäl stundom inträtt dessa til båtwé Swensk art och
skaplynde. Nästan hwat Soken hade wisja egna ord,
som

(a) Detta Bref är osörneligen artigt, och inredes med min och de
Wittrare Sjäres mykna förbindelse. Det utgöf et litet Lexicon.

som til en del icke, eller litet, brukas i de näst där intill belägna, än mindre i de sjerrnare, och doch i samma Län. Stundom förekommo wisa Landskaps- eller rättare Sotne-ord, hwilka uti en annan Sotken hade olika betydelse. Och hwarföre skal jag förtiga det som af så plågar wid resbeskrifningar i agt tagas, at stundom råkar man på sagesmän, som i den hastigheten och oförseendes meddela origtig underrättelse, och haswa altså at rättas af den andre, tredje och fjerde, som ger bättre uplysning. Swad wil jag tillägga, huru somlige rådana för artigt, at af uplagdt råd dikta falska förslag och berättelser, och således bedraga Publicuen på den efterfrågandes, eller snartrognes befostrad? Jag lämnar slikt, och tager fatt på min Glosbok.

Ansawätten mark, d. å. ohuggelig, hiffelig. Ansawätten människa, är ilak, förtrelig. Är du ansawätten? d. å. ästu rädd?

Anwärte, e. all slags mat. Han har inte fått något anwärte i sig af alla dessa dagarne.

Ball, m. Wäbur. Kallas eljest i Bohuslän Bagge.

Böbling, m. (gs. börding) en boskaps hjord af störrer och smärre. Brukas och på Dahlsländ.

Båsta, f. Får- eller Mor-mor.

Dotta, f. en liten flicka.

Dreta, v. träcka. Brukas och om folk. Dret betyder träck i Dalarne.

Dåla, f. bråda. I Plattenskan dåhle.

Dängling, m. lin. Af Dänga, lå.

Dätta, v. falla. Knifwen datt ned.

Efterbalsare, m. som tager Enka till hustru.

Sjätte

Sjåralisman, m. förmyndare.

Sonn- eller fän-kreatur, småkreatur af Får eller Getter. Dahlboen kallar hela smalen **sonnoun**.

Frosthård Winter d. smällande stark.

Förkona, **förkonna**, f. hustru. Min förkona. Liksom hon som står huset före.

Förman, m. ägta man.

Förwulen a. hjertans nögd, fågen.

För: yn, f. en sak at undra öfwer. Makan för yn har jag aldrig hört. Jag såg en lefwandes för yn. Jag skal säga dig en för yn. Kommer utaf för undra.

Geten ull, d. strås, liksom get-ragg.

Göba, **Göba** f. lo. Warge-Ratte och Käfwe-Göba.

Hamn, f. plenius: **Hamnemarf**, utmark, betesmark. Hästen går langt ut i hamnen. Jälleshamn är samfald betesmark.

Happ, e. omis, owäntad händelse. Där af: ohapp, Fällhappen, wanhappen.

Hel, f. lycka. God hel. Om hela (lyckan) är god. Där af: ohel.

Hemma, pron. den, de. **Dehemma**, den där, de där.

Hogball, m. tiden emellan plognaden och slätten kallas stora hogballen: emellan slätten och förden, lilla hogballen. Dahlboen säger **Hogbale**. Där altså wara de gamlas haugbaldur eller habaldur, lif-

- lifsom den höga och mäktiga Solens rätta syster.
 Jämnför D. Rubbecks Atlant. Tom. 2. sid. 140.
Hogstall, m. enkling. Hogstall risar i hogball.
Hovve, m. hare.
Hurwulen, huruban. Hurwuler (huru) är det med
 Andor i dag!
Hwisla, f. ljusdank, präse. **Hwisel** är liten på
 Norrka, och hwisle gut är en liten goße. **Hwisel**
 i Dalarne, eländig.
Häwähl, e. sol på wästwen.
Höfding, m. hög sandmo, sandbäck.
Isa, f. marswin. Jag såg Isa i Skärpo på rumpo,
 d. å. hafstwinet i wattungrynen på stjerten.
Jäll, m. hylla. Säng - mjölk - fat - jäll.
Kahs, f. swedja, swedjeland.
Kangel, m. kotte. Grankangel, furufangel. Stora
 tanglar. Om Strömstad säger bonden **Grank**
knott eller **knatt**.
Karf, m. kumin.
Karf, f. korg med fist.
Kjeswa, f. wänstra handen. Slå med kjeswan.
 Brukas och adjective: kjeswa handen. Där af:
Kjeshänd, a. wänsterhänd.
Kjulp, e. arskott. Säden står i kjulp; wil kjuta ar.
Kjynta, v. träkla, kjälta. Hon kjyter.
Kjytor, plur. bannor.
Kjdrähl, e. byttor, fat, talekar, stälar. Brukas bå-
 de om alla tillsammans, och hwaradera för sig.

- Knöttepar**, e. puss, Falkstrek. Gullbrand har gjort
 mig så många knöttepar. Lär komma lifsom af
 knyta och **par**, swik, list.
Kocka, f. kokersta.
Kolla, f. mjölk - stäwa.
Koswe, **Käfw**, m. bondens stråp - kammare, eller
 rummet innansför hans jordsluga: så heter hwar-
 dagsrummet. På en del ställen är öfwertrum på
 koswen, och det kallas **Kam**, **Käsweram**.
Käfwäl, m. hund. Käfwäl går ut på tone och
 bjessar: kommet kanske af **Käfw** och **wärd**, at
 blifwa namn för hus - eller gård - wälen, wärden,
 wärdaren. Så gifar artigt Herr Rector N. Knape
 i Uddewalla.
Kära, f. ler - stäl. Jag hit käran. På Gothland är
kause, stäl.
Kasoll, bro, klädning. 3: lastig, sondrig.
Kekgoll är katten, när han lifsom är goll at leka,
 lekgirig. Brukas och om folk. Bonden säger ha-
 stigt, **level**, **legell**.
Kist, f. barnlinda.
Kjö, m. tie. **Kjörf**, liekast.
Lumra, v. mosa. Urterne lumra sig wäl. Lumra
 är på Lyska et slags mos.
Lö, m. tie. Plur. **Lönner**, liar.
Maritir, Chamomilla.
Mehnsjär, f. is som hwarfen bär eller brister.
 Denna mehnsjäraren är langsam. Lär wara af
mehn

mehn och svår, spår, äfven som i berg, och
bjerg, bjerg, är bokstafven J wilforlig. J bytes
lätt i å, t. ex. en å, många åer.

Mjukwulen a. mjukagtig. Där af:

Mjukwulnad; t. ex. om et äple som ligger på
kafelugnen at stekas: har det fått någon mjukwul-
nad?

Näppjas, v. fjäbbla, ordkastas. Af nappas, såsom
gnäppjas lär komma af gnabbas.

Ohapp, e. olycka. Af happ, slumpolycka.

Ohel, f. olycka. Se hel.

Orre, Ärr, ahl. Orre=web, ahlweb.

Pjätt, m. hare.

Påda ondt, puttra, wara fnarrig.

Rifa, v. fria. Se hogstall.

Rockla, v. taga otta med spinrocken. De äro uppe
och rockla. Brukas och som **rusla**.

Rumpdhl, e. ryggstucke i sadel.

Rustoll wäderlek, 3: rustig, slastig.

Rusla, v. bittida wara uppe och laga sig til, innan
man kommer i arbete. Han gick och ruslade.

Röboxa, f. råf. Många röboxer. Liksom har han
röda böxor.

Sejde, segde, m. sädesfjåra. På Gotthland är
figde, lie.

Skaga, v. brygga. Där af:

Skagebolle, Skakeballe, m. tunnanna af öl eller
bränwin. Känn på Granmoras Skagebolle.

Skam

Skamper äng 3: sur, mager. Skamper! hds

Skåra, f. Kata.

Strika, Striko, f. Kata.

Stro: oll, a. språksam, rolig i lag. Af **Stroa**,
prata Kamtans ord, något som ej alle wilja höra,
up efter wäggarne. I W-göthland är **Stroe**,
en ordgiutare, månglätig.

Strull, Strullen, a. et hopdraget ord af **Strooll**,
och betyder det samma.

Stållom adv. sällan. Äfven som **stål** är stelf.
Där af:

Stållhåppen a. sälsam. Det ser Stållhåppet ut.

Smekoll katt, 3: kålen, som wil smekas.

Snackoll, samma som **Strooll**. Af **snacka**, in bo-
nam partem.

Snågg, a. strind, mager. En snågger mark. Snågg
betyder i D-göthland skarp, hård: och **någg** är på
Gotthland trång, knapp.

Snåra, v. snåda. Snår, snår dig, snår på, 3:
war snår.

Snöd, åker, 3: stral, mager.

Spåre, m. bjelke. **Spåreböhl** e. hwardera hyllan
emellan bjelkarne, som blir när bråder äro slagne
inunder dem på tvåren.

Spåra f. wågghylla för allahanda småsaker.

Stabelgrås, bråken, pteris.

Stad: wisa någon, 3: wisan åstad i något ären-
de, som man wet han riktigt förrättar. Rasman
är

är stamifandes, 2: pålitelig i hvad ärende han får.

Stomra, stumra, v. ragla. En nyburen kall stomrar.

Strydo, strösten. Skrifto sitter på strydo. Dagsboen säger strydi. Monn detta är likt med stryta, fruka, i Meshpad?

Stäcka af kon, mjölka henne. Därigenom blir juur likfom mer stäckt. Jur heter i Bohuslän justiver, gysiver.

Synig, a. förmynd, blng.

Take, m. gråtaka, gråben, marg.

Tromm, m. sommarlåda.

Tromm, trumm m. lugt, snaf. Snusen, bricken har god trumm.

Trumm, m. nos. Hund: trumm, trummen på hunden.

Tryckelgod, a. selsgod.

Tyna, f. stick. Så god tyna får jag ej på min sn.

Winterhård wäderlek, 2: rätt winterlik.

Wanhäppas v. mishyckas. Det är wanhäppet.

Wäder e. stickande wäder. Utan twiswel af Of wäder.

Wst, conj. om. Sammandraget kanske af: är det så at - t. er. äst jag det gör, så.

Wßla, v. ämna. Har du åßlat mig någon mat i dag?

Förbliswer 2c.

GO THEN IUS.

Markrand den 1 Jun. 1759.

Hwad Nytt i Staden?

den 11 Junii 1759.

Kundgörelser.

Auctionen på det i Fäsberga Soken, mellan Balthery och Lunnagården, belägna Skatte-hemmanet, som utlattes til den 12 i denne månad, det är til morondagen, kommer för wissa orsaker at inställas, hwilket at hindra onödiga resor, Wederbörande wid handen gifwet. Bliswe doch ingen mislynt öfwer en stoppad handel: jag har et annat Hemman i dag, som en ung ägare tänkt at i tjenligare Valuta förwandla. Det är Östads Backegården, et helt Hemman och renaste Frelse, wid Allingsås, bort öfwer Sjöen Mjörn, och 4 mil härifrån, eller i Ahle-Härad och Östads Soken beläget. Detta Östads förkunnas nu med hela Sättesbygningen, (bestående af Sal, 3 Kamrar och Kök, samt öfwerbyggnad) och 2 wakra Flyglar, med Sal och 3 Kamrar i den ene, med Brygg- och Mälthus och innemurad Brygge-Rittel i den andre. Den söne Ladugården är gent emot Manhusen, det är förnuftigt; och mellan 2 Prägårdar, det är stäteligen för Få belägen: han består af 1 loge, 2 labor, 2 Fåhus, Stall, item Får- och Wagn-hus. Hela denna prägtiga bygnad är fulkomligen ny, och uplyser mina papper. Åkerjorden, som håller 16 Tunnors Utsäde, består af djup, och fölgagteligen bärande, Sandmylla: ången af merendels hårdwall, är kåtbrukad, och fågnar 20 Klafbundna Nöt, utom Får och Hästar. Tillräckelig Skog til brand och gärdse, och litet Timmer, med en Öwarn och Fiskelågen.